

FORÆLDRE I FOKUS

Netværksgrupper for forældre til
anbragte børn

Midtvejsevaluering

2021

INDHOLD

1. BAGGRUND, FORMÅL OG INDHOLD	3
2. KORT OM EVALUERINGEN	7
3. OUTPUTS OG RESULTATER	9
4. VIRKEMIDLER	16
5. OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER	21

BAGGRUND, FORMÅL OG INDHOLD

KORT OM FORÆLDRE I FOKUS

BAGGRUND

Uanset anbringelsesårsag medfører anbringelsen af et barn oftest en krise for barnets forældre, da den udgør et stort indgreb i familiens hverdagsliv. Forældrene vil typisk opleve afmægtighed og kan føle mistilid overfor det system, der har vurderet dem uegnede til at håndtere den primære forældrerolle, og i tillæg hertil kan de opleve følelser af jalousi og modstand mod det anbringelsessted, som barnet begynder at knytte sig til. Af de nævnte årsager kan der nemt opstå konflikter i samspillet mellem forældre, kommune og anbringelsessted, og konflikterne kan både påvirke forældrene og det barn, som er genstand for konflikten og derfor kan føle sig splittet i sin loyalitet.

For forældre til anbragte børn handler krisen imidlertid ikke kun om de eventuelle konflikter i samarbejdet med myndigheder og anbringelsessteder. Anbringelsen udløser ofte komplekse følelser hos forældrene, som kan kæmpe med modstridende og svære følelser som fx ensomhed, sorg, skam, vrede, savn, mm. For mange forældre til anbragte børn gælder det desuden, at de står alene med disse følelser, hvilket både skyldes at anbringelsen af et barn er forbundet med stigma og tabu, men også at det kan være svært for forældrenes omgivelser at forstå de problematikker og følelser, der knytter sig til anbringelsen.

FORMÅL

I projektet Forældre i Fokus afprøves og udvikles metoder til at skabe de bedst mulige betingelser for positive, bæredygtige forandringer hos forældre til

anbragte børn via deltagelse i netværksgrupper med mulighed for fagprofessionel sparring og rådgivning i lokale grupper.

Gruppernes overordnede formål er således at støtte deltagerne i deres situation samt at give dem redskaber, der fremmer deres muligheder for at involvere sig i deres børns liv og reducerer det konfliktniveau, der ofte præger deres situation og sager.

MÅLGRUPPE

Målgruppen for netværksgrupperne er forældre til anbragte børn. Deltagere rekrutteres primært via ForældreLANDSforeningen og støttepersoner/§54. Visitation til netværksgrupperne sker på baggrund af en indledende forsamtale med gruppernes facilitatorer.

PROJEKTETS OPBYGNING

Projektet er et metodeudviklingsprojekt og består af tre faser:

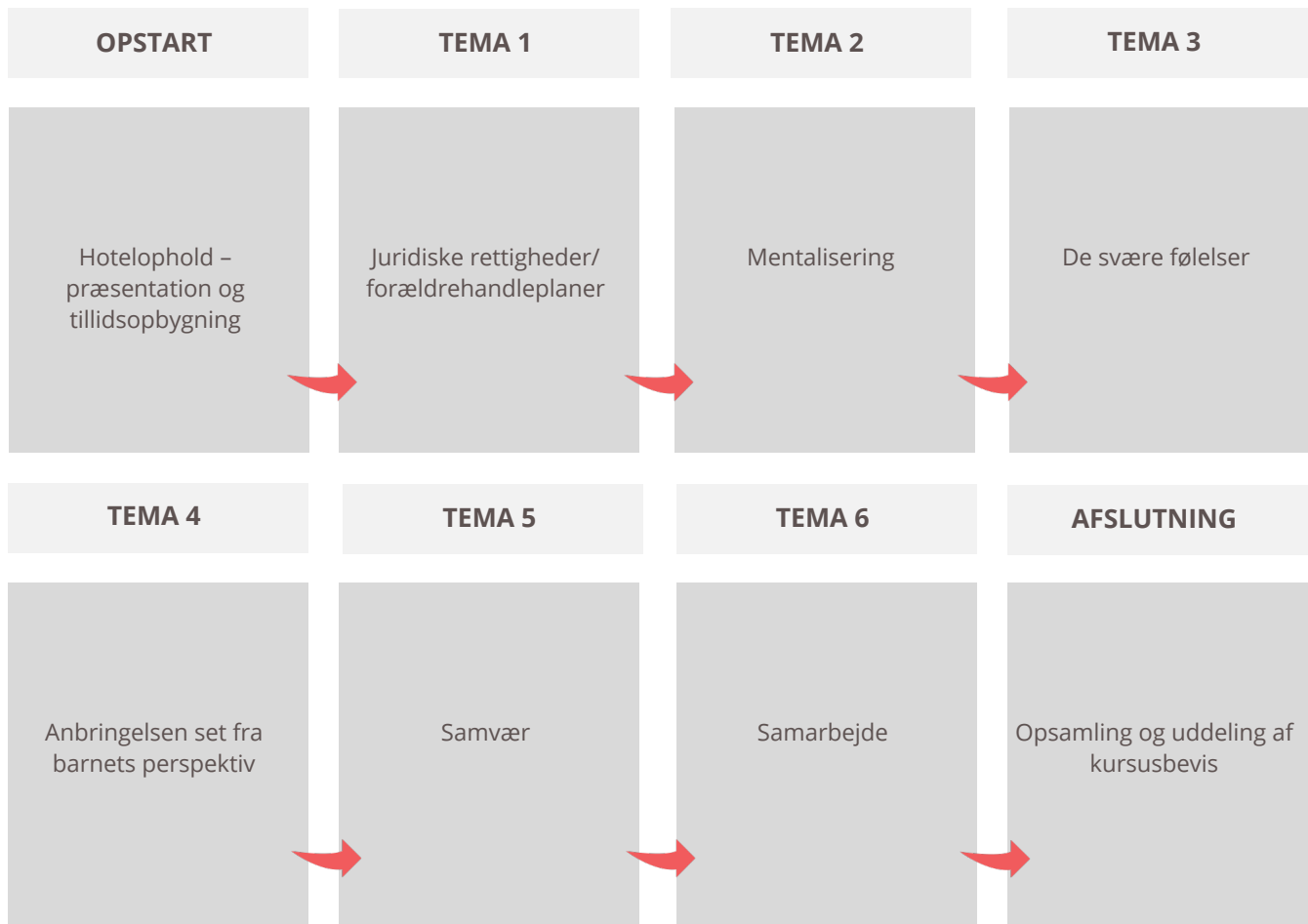
- En udviklingsfase
- En interventionsfase
- En opfølgingsfase.

PROJEKTPERIODE OG FINANSIERING

Projektet er 3-årigt og afvikles i perioden 2020 - 2023. Det gennemføres af ForældreLANDSforeningen med økonomisk støtte fra VELUX FONDEN.

OVERBLIK OVER FORLØB I NETVÆRKSGRUPPE

Figuren visualiserer opbygningen af et forløb i en netværksgruppe. Som opstart til forløbet mødes deltagerne på et hotelophold, hvor de lærer hinanden at kende og opbygger tillid til gavn for resten af forløbet. Herefter deltager de i seks tematiske gruppemøder. Som afslutning mødes deltagerne til en opsamling på forløbet, hvor de modtager et kursusbevis. Et samlet gruppeforløb strækker sig over ca. 6 måneder.

HVAD ER EN NETVÆRKSGRUPPE?

DELTAGERE OG SAMMENSÆTNING

En netværksgruppe består af op til 8 deltagere, som alle er forældre til anbragte børn. Både mødre og fædre kan deltage i gruppen, og forældre kan vælge at deltage som par eller alene. Deltagersammensætningen i netværksgrupperne er på nuværende tidspunkt bred, fx hvad angår antallet af anbragte børn, anbragte børns alder, tidspunktet for anbringelse, anbringelsestype, anbringelsesårsag, mm.

MØDESTRUKTUR

Netværksgruppemøderne er af tre timers varighed og finder sted cirka en gang hver tredje uge. Alle møder indledes med fællesspisning efterfulgt af et oplæg om dagens aktuelle tema og afsluttes med tid til fælles snak og refleksion blandt deltagerne. Møderne er således bygget op omkring en fast og genkendelig struktur.

MØDEFACILITERING

Netværksgruppemøderne afvikles i et samarbejde mellem to facilitatorer med socialfaglig baggrund. Tilstedeværelsen af to facilitatorer vurderes som værende central på grund af de mange komplekse følelser, som er på spil for målgruppen. Med to facilitatorer er det muligt på én gang at holde fokus på afviklingen af gruppemødet, samtidig med at der kan rettes en stor opmærksomhed mod deltageres reaktioner og håndteringen af disse undervejs.

TEMATISK INDHOLD

Netværksgruppemødernes tematiske indhold er fastlagt med afsæt i facilitatorernes viden og praksiserfaring, fokusgruppeinterviews med fagprofessionelle i berøring med målgruppen samt en omfattende deltagerinvolvering i projektets udviklingsfase. Gruppernes tematiske indhold evalueres og tilpasses løbende på baggrund af deltageres feedback, så konceptet kan skærpes og størst muligt udbytte af deltagelsen kan sikres.

PRINCIPPER FOR SAMTALE

Da netværksgruppemøderne har mange følelser på spil og meget på hjerte, involveres de ved opstarten af forløbet i udarbejdelsen af en samarbejdsaftale. Aftalen udstikker retningslinjer for samtalerne i gruppen og bidrager til at sikre, at alle deltagere kan komme til orde.

OPFØLGNING OG LØBENDE KONTAKT

Mellem gruppemøderne opsamler facilitatorerne telefonisk blandt alle deltagere. Formålet er først og fremmest at sikre, at ingen deltagere lades alene med spørgsmål eller vanskelige følelser opstået som følge af det forudgående møde. Et formål med opfølgningen er derudover at sikre feedback til den videre udvikling af konceptet. Udover opfølgningen er facilitatorer og deltagere i kontakt efter behov, eftersom facilitatorerne står til rådighed for sparring og spørgsmål.

KORT OM EVALUERINGEN

EVALUERING OG DATAGRUNDLAG

EVALUERINGENS FORMÅL OG INDHOLD

Forældre i Fokus følges fra start til slut af en ekstern evaluator, SocialRespons. Nærværende rapport er blevet udarbejdet som led i midtvejsevalueringen halvvejs i projektet.

Evalueringen gennemføres som en kombineret proces- og virkningsevaluering, og med afsæt i projektets mål og succeskriterier undersøges virkninger og værdiskabelse af projektet. Centrale spørgsmål, evalueringen skal besvare, er:

- Hvordan lykkes projektet med at **udvikle et koncept** for en netværksgruppe til forældre til anbragte børn, der imødekommer forældrenes behov og tilgodeser forældrenes perspektiver?
- Hvilke erfaringer gør projektet med **muligheder og barrierer** i forbindelse med netværksgrupper til forældre til anbragte børn, og hvordan medtænkes dette i udviklingen af tilbuddet?
- Hvordan oplever målgruppen af forældre til anbragte børn deres **udbytte af at indgå i en netværksgruppe**, og hvilken værdiskabelse ser de, at netværksgruppen har?
- Hvordan lykkes projektet med at udvikle et **bæredygtigt koncept**, der efterfølgende vil kunne **forankres og leve videre**?

ANVENDTE METODER I EVALUERINGEN

OBSERVATION

INTERVIEWS

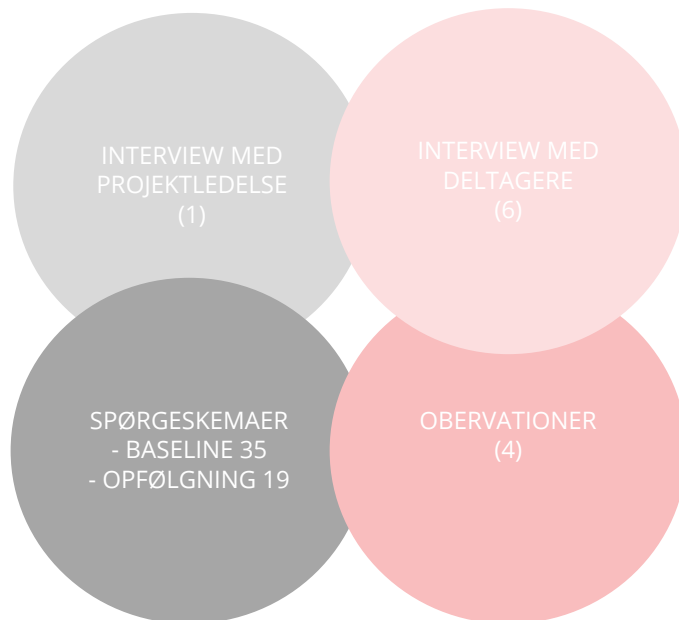

SPØRGESKEMAER

PROJEKTETS EGNE MATERIALER

DATAGRUNDLAG

OUTPUTS OG RESULTATER

“

Når jeg har hørt om nogle af de ting, de andre har prøvet at gøre, så har det sat nogle tanker i gang hos mig om mit næste statusmøde med min sagsbehandler, og hvordan jeg kan gribe det an: 'Er der noget, jeg kan bruge fra de andre, som jeg gerne vil prøve af i min sag, for at få tingene til at lykkes noget bedre?'. Det er klart, at nogle af de erfaringer, de andre har, det er noget jeg også vil gøre brug af eller prøve eller tænke over, om det kunne være noget

- deltager i Forældre i Fokus

“

Der er nogle ting, jeg prøver i samværet med mit barn efter at have snakket med de andre i gruppen. Jeg kan pludselig se det fra nogle nye perspektiver. Min søn er Rasmus-omvendt, når han har en dårlig dag, og der har jeg fået nogle råd fra de andre i forhold til, hvad jeg kan prøve at gøre. Noget som måske ikke er helt logisk for os andre, men som de måske har forsøgt i desperation og så fundet ud af, at det har virket

- deltager i Forældre i Fokus

DELTAGERNES OPLEVELSE AF FORLØBET

TILFREDSHED MED DELTAGELSE

Deltagerne udviser stor tilfredshed med at indgå i netværksgruppeforløbet, ligesom de har følt sig godt informeret om, hvad de kunne forvente af deltagelsen.

- 95 pct. har følt sig godt forberedte på, hvad de kunne forvente af deltagelsen i gruppen
- 95 pct. har været tilfredse eller meget tilfredse med deltagelsen i gruppen
- 95 pct. vil anbefale andre forældre til anbragte børn at deltage i en netværksgruppe.

EN TRYK START

Hotelopholdet, der kick-starter gruppeforløbet, opleves af deltagerne som en god og tryk start i gruppen.

- 97 pct. vurderer hotelopholdet som værende godt eller meget godt

Hotelopholdet muliggør, at deltagere og facilitatorer kan lære hinanden hurtigere at kende, samt at deltagere, der ikke kender nogen i forvejen, inkluderes i gruppen. Deltagerne vurderer, at dette skaber tryk i forhold til deltagelsen i det videre forløb og er med til at sikre plads til fokus på læring. Hotelopholdet spiller desuden positivt ind på deltagernes lyst til videre deltagelse, da de her har god tid til at fornemme facilitatorernes tilgang til dem som forældre til anbragte børn samt hvilke intentioner, der ligger bag konceptet.

DELTAGERINVOLVERING

Det betyder meget for deltagernes tryk ved at indgå i netværksgruppen, at de forud for deltagelsen bliver kontaktet af facilitatorerne, som spørger ind til deres situation og behov. Deltagerne udtrykker desuden stor glæde ved, at facilitatorerne løbende efterspørger deres vurderinger af de tematiske møder og justerer forløbet herefter. Samlet set bidrager inddragelsen af deltagerperspektiver til deltagernes oplevelse af, at de i gruppen bliver set og hørt.

“Mira og Line har taget sig rigtig godt af os, og det har gjort meget, at de har levet sig ind i tingene, og også at de efter møderne har ringet rundt og spurgt, hvordan det går, og hvad vi fik ud af den sidste session. Om man har tænkt over noget, og taget noget med man kan bruge. Opfølgningen har virkelig været god. Også så man ved: ‘Du er sgu ikke alene. Du er ikke bare efterladt’. Der er hele tiden blevet fulgt op på tingene”

- deltager i Forældre i Fokus

EN GOD FORM

Formen på møderne – oplæg, spørgetid og fælles refleksion over aktuelt tema – vurderes af deltagerne som god. Flere deltagere efterspørger imidlertid øget tid til den fælles refleksion, som understøtter oversættelsen mellem læring og deres egen situation. Endvidere vurderer mange, at der er for få møder i forløbet og nogle, at møderne er for korte. Begge dele skal forstås i lyset af deltagernes glæde ved at deltage.

DELTAGERNES VURDERING AF GRUPPEN

STEMNING OG TRYGHED I GRUPPEN

Deltagerne føler sig trygge i netværksgruppen og vurderer stemningen i gruppen positivt.

- 90 pct. har oplevet stemningen i gruppen som god eller meget god
- 100 pct. har i høj eller meget høj grad følt sig trygge til at tale åbent og vise følelser

Til trods for deltagernes forskelligheder er det lykket med netværksgrupperne at skabe et forum, hvor stemningen opleves som god, og hvor deltagerne føler sig trygge til at tale frit og vise deres sårbarhed overfor hinanden. Stort set alle deltagere oplever, at gruppens samarbejdsaftale overholdes, samt at denne bidrager til, at deltagerne udviser respekt overfor hinanden og er opmærksomme på opretholdelsen af en god tone.

RELATIONEN MELLEM DELTAGERE

Deltagerne vurderer relationen til de øvrige deltagere positivt eller neutralt.

- 79 pct. oplever relationen til de andre deltagere som god eller meget god

Grundet medlemskab af ForældreLANDSforeningen kender nogle deltagere hinanden i forvejen og betegner allerede hinanden som venner. Andre deltagere opnår igennem gruppen nye forbindelser og venskaber, hvorfor 63 pct. af deltagerne også regner med at holde kontakten efter endt gruppeforløb.

RELATIONEN TIL GRUPPENS FACILITATORER

Deltagerne oplever en særdeles god relation til netværksgruppens facilitatorer, der formår at få dem til at føle sig set og hørt.

- 100 pct. har oplevet relationen til facilitatorerne som god eller meget god

Uden undtagelse beretter alle deltagere om en god relation til netværksgruppens facilitatorer, der opleves som et velkoordineret team med et oprigtigt ønske om at lære deltagerne og deres situation at kende. De fremhæver bl.a. facilitatorernes evne til at komme ind på livet af deltagerne samt deres store opmærksomhed på at tage hånd om deltagerne og skabe tryghed i gruppen. Den gode relation til facilitatorerne kommer også til udtryk ved, at 58 pct. af deltagerne har benyttet muligheden for at søge råd og sparring mellem møderne.

”...Mira og Line var søde at høre inden vi gik i gang, hvad jeg gerne ville høre om og hvordan og hvorledes. Da jeg mødte dem, så synes jeg, at de var dejligt nede på jorden og rigtig forstående og lyttende. Det gjorde, at jeg blev rigtig tryk ved dem og kunne forklare hvad min situation var. Det var alfa og omega, at det var, som det var. At de gerne ville lære os at kende som mennesker. For så blev man tryk ved situationen og kunne mærke, at det var noget de virkelig brændte for”

- deltager i Forældre i Fokus

DELTAGERNES UDBYTTE AF NETVÆRKSGRUPPEN

LÆRINGSUDBYTTE

Deltagerne oplever et stort læringsudbytte af at indgå i netværksgruppeforløbet.

- 79 pct. har fået øget viden om, hvordan konflikter kan påvirke deres barn
- 68 pct. har fået idéer til at løse konflikter forbundet med anbringelsen af deres barn på en ny måde
- 68 pct. har fået viden, som kan gøre det nemmere at håndtere svære følelser forbundet med anbringelsen
- 68 pct. har fået øget viden om, hvad de selv kan gøre for at forbedre deres situation.

Deltageres situation er betydningsfuld for, hvordan de vurderer relevans og brugbarhed af de enkelte temaer i forløbet. Særligt temaerne om mentalisering, svære følelser og samvær vurderes brugbare, mens temaet om mentalisering samtidig er det, der er sværest at forstå. Læring fra netværksgruppen ruste deltagerne til at skabe positive forandringer i deres situation.

- 42 pct. har som følge af deltagelsen ændret konkrete ting i måden, de håndterer at være forældre til et anbragt barn
- 47 pct. har fået lyst til at skabe forandring

”Hun var rigtig god til at give os nogle værktøjer til, hvordan vi kan realisere vores følelser og vise det. Det er ligesom en hjelm, der pludselig bare popper af, og så får man en hjerneblødning. Men der gav hun os nogle redskaber til, hvordan man kunne gøre”

- deltager i Forældre i Fokus

PERSONLIGT UDBYTTE

Deltagerne oplever ligeledes et stort personligt udbytte ved at indgå i netværksgruppeforløbet.

- 95 pct. er blevet inspireret af at høre om andre deltagers måder at tackle deres situation
- 90 pct. oplever at have modtaget relevant og brugbar sparring og vejledning
- 90 pct. har som følge af deltagelsen fået en følelse af, at de ikke står alene med deres situation
- 74 pct. har oplevet, at de har haft mulighed for at kunne inspirere andre med egne erfaringer
- 63 pct. vurderer at have fået styrket deres netværk

For deltagerne har det stor værdi at tilbringe tid og udveksle erfaringer med andre i samme situation som dem selv. Trods forskelligheder i personligheder og anbringelsesforløb, finder deltagerne det interessant at lytte til hinandens historier, og ligesom de henter viden hos oplægsholdere og facilitatorer, finder de inspiration i hinandens erfaringer og historier. Herudover mindsker deltagelsen i gruppen deltagernes følelser af anderledeshed samt af ikke at blive forstået.

”Det har stor betydning at møde andre i samme situation, for godt nok har man familie og venner, men når de ikke har prøvet det her, kan de ikke sætte sig ind i tingene. De ved slet ikke hvor ondt, det gør. Der er det godt, at man er på bølgelængde med de andre i gruppen. De er i samme båd. De ved hvor ondt, det gør”

- deltager i Forældre i Fokus

PROGRESSION BLANDT DELTAGERNE

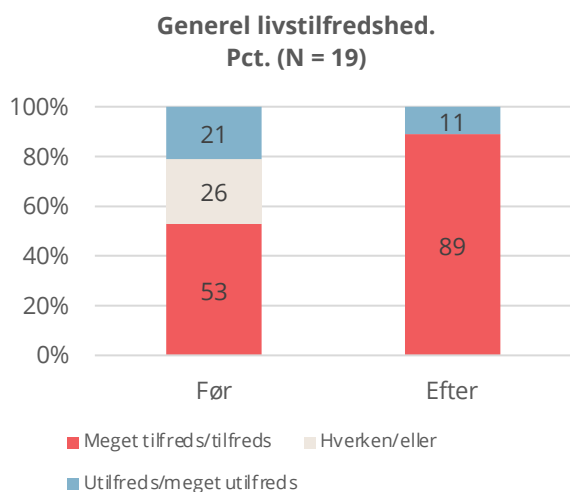
OM MÅLING AF PROGRESSION

Deltagernes progression er målt ved en række enslydende spørgsmål, som går igen i spørgeskemaer ved baseline og opfølgning på netværksgruppeforløbet. Ved midtvejsevalueringen er tre forløb afsluttet, hvorfor datagrundlaget er endnu spinkelt. Dog skal det her understreges, at resultaterne fra progressionsmålingen i høj grad understøttes af evalueringens kvalitative data.

GENEREL TRIVSEL

Deltagelsen i netværksgruppen har en positiv betydning for den generelle trivsel blandt deltagerne.

Den positive udvikling i trivsel hænger bl.a. sammen med oplevelsen af, at forløbet har bragt dem tættere på andre mennesker og herigennem givet dem nogen at dele deres tanker og bekymringer med.

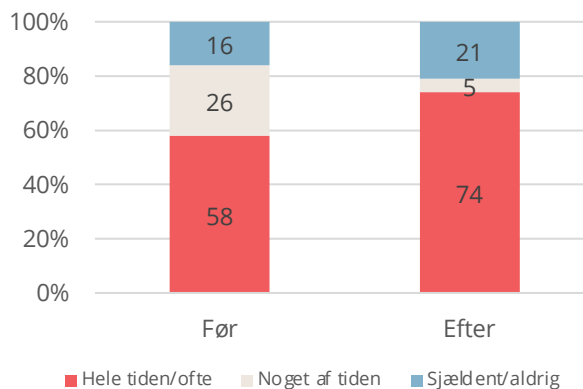
TROEN PÅ EGNE FORÆLDREKOMPETENCER

Deltagelsen i netværksgruppen bidrager til øget selvværd, styrket tro på egne forældrekompetencer samt en større tro på at kunne ændre på vigtige ting i livet.

Den positive udvikling på området hænger bl.a. sammen med opnåelsen af læring og redskaber samt det faktum, at nogen har lyst til at bruge tid på en og udviser tillid til, at man har ressourcer, som kan kultiveres og udvikles.

Troet på mig selv og mine forældrekompetencer.

Pct. (N = 19)

ENERGI OG UDSYN

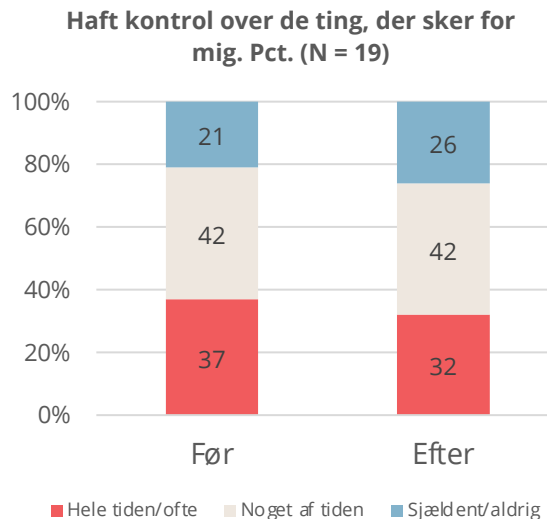
Slutteligt indikerer progressionsmålingen, at de inputs, deltagerne opnår i netværksgruppen, puster til deres lyst til at åbne sig op for verden og forsøge at gribe deres situation anderledes an, end de hidtil har gjort.

BEGRÆNSNINGER FOR PROGRESSION

Sammen med midtvejsevalueringens øvrige data peger progressionsmålingen i retning af en stor værdiskabelse af deltagelsen i netværksgrupper for forældre til anbragte børn. Dette ved fx at spille positivt ind på deltagernes trivsel, selvværd, tro på egne forældrekompetencer, lyst til at ændre vigtige ting i livet, mm. Med netværksgrupperne løses imidlertid ikke deltagernes grundlæggende problem, der naturligvis handler om, at de ikke har deres børn hos sig, og at dette er forbundet med mange svære følelser som fx sorg, savn, skam, frustration og afmægtighed.

Af progressionsmåling og interviews ses derfor også, at trods de mange positive virkninger af deltagelsen, så ændrer denne ikke på deltagernes oplevelse af manglende kontrol over deres situation og sagsforløbet knyttet til deres barns anbringelse. Her føler deltagerne fortsat, at deres skæbne ligger i 'systemets' hænder, da det er nogle andres beslutning at ændre på det, som de grundlæggende gerne selv ville ændre. Derfor giver det også god mening, at fx deltagernes optimisme omkring fremtiden ikke ændrer sig som følge af at indgå i en netværksgruppe.

Deltagelsen i netværksgrupper ændrer således primært på deltagernes oplevelse af at stå alene, deres syn på dem selv som forældre og på deres oplevelse af, hvordan de bedst muligt kan håndtere det at være forælder til et anbragt barn.

“Når kommunen bliver ved med at skrive ting om ens fortid, så er det svært at ligge fortiden bag sig. Jeg ved ikke, hvordan fanden jeg skal gøre det, fordi jeg kan jo ikke sige til kommunen, at alt det, der er sket før hen, det slår vi en streg over. Altså det går de jo heller ikke med til”

- deltager i Forældre i Fokus

VIRKEMIDLER

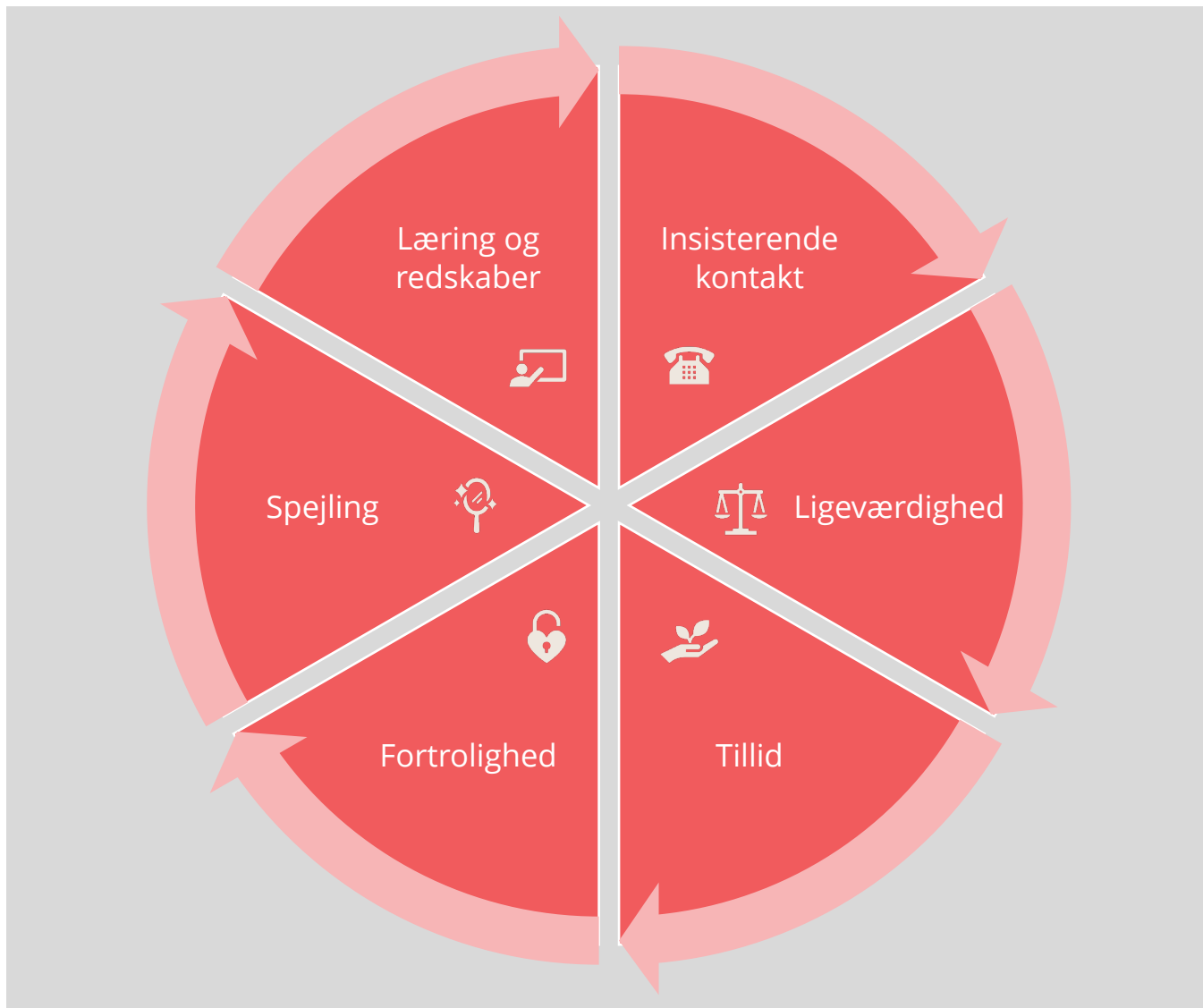
//

Det har stor betydning for mig, at det ikke er et tilbud, der kommer fra kommunen, fordi jeg føler, det er mere neutralt. Det er ikke noget kommunalt, hvor jeg føler, at der bare skal ses ned på os. Jeg følte det mere som: 'Her er vi sgu noget. Her anses vi for at være mennesker og ikke bare et sagsnummer, der ligger i bunken'. Man kunne mærke, at der var lagt nogle tanker og noget arbejde bag ved det her fra Line og Miras side. Det var ikke et eller andet standardkursus, der var smækket ned på noget papir, og så kører vi bare derud af. Vi blev jo simpelthen behandlet som mennesker. Som dem vi var, og ikke bare som en flok, der var forsamlet

- deltager i Forældre i Fokus

VIRKEMIDLER I FORÆLDRE I FOKUS

Figuren visualiserer seks centrale virkemidler i indsatsen, som den foreløbige evaluering har identificeret. Virkemidler dækker over faktorer med en særlig stor betydning for deltagernes udbytte og indsatsens værdiskabelse.

LIGEVÆRDIGHED

Når deltagere i netværksgruppeforløb skal forklare om deres deltagelse, lægger de i særlig grad vægt på oplevelsen af at blive mødt ligeværdigt. De oplever, at både oplægsholdere og gruppens facilitatorer møder dem fordomsfrit og i øjenhøjde, ligesom de i gruppen oplever ikke at skulle bekymre sig om, hvorvidt der er en skjult agenda, og om det de siger, vil blive brugt imod dem på et senere tidspunkt. Samtidig oplever de ligeværdighed i mødet med de andre deltagere, da samværet med andre forældre til anbragte børn er fritaget af den tabuisering og stigmatisering, de kan opleve i mange andre sammenhænge.

SPEJLING

Deltagere i netværksgruppeforløb oplever det som betydningsfuldt at få mulighed for at lære andre forældre til anbragte børn at kende. Selvom deres historier adskiller sig fra hinanden, finder deltagerne det givende at møde andre i samme båd, da de alle har erfaringer med, at det kan være endog meget vanskeligt for deres omgivelser at sætte sig ind i, hvad det vil sige at være forælder til et anbragt barn. I netværksgruppen føler deltagerne sig genkendt og forstået på en anden måde, end de er vant til, hvormed deltagelsen i gruppen mindsker deres oplevelser af at stå alene. Herudover finder deltagerne det givtigt, at de kan hente inspiration i de andre deltageres fortællinger og også inspirere andre ved at dele ud af deres egne erfaringer.

FORTROLIGHED

For deltagerne har det stor betydning, at der med netværksgruppen bliver skabt en fortrolig ramme, som muliggør, at de føler sig frie til at tale åbent og ærligt om de ting, der fylder. Således fremhæver deltagerne værdien i, at de med netværksgruppen har adgang til et forum, hvor de ikke skal veje hvert et ord og ej heller skal frygte for, om det de fortæller bliver i gruppen. På samme måde påvirker fortroligheden i gruppen deltageres lyst til at vise sårbarhed overfor hinanden, da det her opleves som trygt at give udtryk for de svære følelser, fx sorgen og savnet, der knytter sig til anbringelsen af barnet.

TILLID

Deltagerne oplever selve konceptet omkring netværksgruppeforløb som slags tillidserklæring. Hvor mange deltagere har erfaringer fra andre sammenhænge med at blive mødt med fordomme og manglende tillid til at ville deres børn det bedste, så opleves det, at det ligger implicit i konceptet med netværksgrupper, at nogen har tillid til dem som forældre. Det opleves med andre ord, at der i konceptet ligger en anerkendelse af dem som værende nogle, der ønsker at udvikle sig og skabe positive forandringer i deres situation. Konceptets iboende tillid til, at det er meningsfuldt at investere tid og ressourcer i dem som forældre, får deltagerne til at føle sig værdifulde.

LÆRING OG REDSKABER

Deltagerne udtrykker alle følelser af frustration og magtesløshed forbundet med anbringelsen af deres barn. Af samme grund tillægger de det stor betydning, at de gennem forløbet i netværksgruppen klædes på med viden og redskaber, som kan gøre dem klogere på deres situation og give dem konkrete idéer til ting, de kan afprøve med henblik på at skabe positive forandringer. For mange er læring og redskaber en central motivation for deltagelsen i netværksgrupper, hvor særligt viden og redskaber til håndtering af de svære følelser forbundet med anbringelsen efterspørges.

INSISTERENDE KONTAKT

Den tætte kontakt mellem facilitatorer og deltagere - og den løbende opfølgning mellem møder - er afgørende for trygheden ved at deltage og dermed også den høje deltagelsesfrekvens i netværksgrupperne. Barrierer for deltagelse kan fx være logistik, manglende overskud eller opfattelser af, at ens egen situation adskiller sig så meget fra de andres, at det ikke vil være meningsfuldt at deltage. Igennem hele forløbet insisterer facilitatorerne på en tæt kontakt med deltagerne, hvorigennem eventuelle misforståelser ryddes af vejen og der holdes liv i deltagernes indledende motivation til at indgå i forløbet.

”I netværksgruppen har man fået lov til at sige de ting, man ikke får lov til at sige til hverdag, omkring alle de følelser og de ting, man bærer rundt på, som mange folk ikke forstår. Men lige pludselig er man et sted, hvor folk forstår dig, og virkelig prøver at sætte sig ind i os og de følelser. Det er det, jeg har fået mest ud af. Jeg har fået nogen, jeg kan snakke åbent og ærligt til, og jeg skal ikke skamme mig over nogen ting. Det er sådan et selvtillidspust, man får”

- deltager i Forældre i Fokus

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

GRUPPESAMMENSÆTNING

Det anbefales, at Forældre i Fokus retter opmærksomhed mod deltagersammensætningen i netværksgrupperne.

Deltagerne udtrykker på forskellig vis, at spejling i gruppen kan være vanskelig at opnå, hvis deltagerne og deres historier adskiller sig for meget fra hinanden. Dette begrundes bl.a. ved, at deltagerne kan have forskellige erfaringsniveauer, følelser og vidensbehov, som knytter sig til fx til typen af anbringelse (frivillig/tvang), tidspunktet for anbringelsen (nylig/ældre), mv.

EKSKLUSIONSKRITERIER

Det anbefales, at Forældre i Fokus kigger ind i arbejdet med at formulere mulige kriterier for eksklusion af netværksgruppens deltagere.

I en gruppesammenhæng vil der altid være deltagere, der skiller sig ud. Det kan fx skyldes en særegen anbringelsehistorie eller en personlighedstype, der kommer til at overdøve andre. I de hidtidige forløb er set eksempler på begge dele, ligesom der har været eksempler på deltagere med manglende selvregulering eller grænseoverskridende adfærd. Selvom det altid vil være en vurderingssag, og det kan forsøges at få deltagere til at rette ind, bør der med tanke på skalering og forankring af konceptet udarbejdes retningslinjer for mulig eksklusion.

TID TIL OVERSÆTTELSE AF LÆRING

Det anbefales, at Forældre i Fokus retter en større opmærksomhed mod sikring af tid til oversættelse af viden til deltagernes egen situation.

Deltagerne er glade for de tematiske oplæg og oplever, at den efterfølgende fælles refleksionstid i gruppen hjælper dem til at skabe transfer mellem viden og deres egen situation. Et opmærksomhedspunkt er derfor, at mange deltagere på nuværende tidspunkt efterspørger en bedre balance mellem tid brugt på oplæg og den efterfølgende refleksion, idet refleksionstiden opleves som værende for kort. Et første skridt på vejen kan være at sikre, at oplægsholdere begrænser sig til den aftalte tid og forlader mødet hurtigt derefter.

LYST TIL MERE

Det anbefales, at Forældre i Fokus tænker i måder, hvorpå deltagerne kan fortsætte læring og fastholde de nye forbindelser, som er blevet skabt.

Deltagernes glæde ved at indgå i netværksgrupper får dem til at ytre ønske om endnu mere viden og endnu mere tid sammen via længerevarende forløb. I projektet er allerede etableret tiltag, der imødekommer deltagernes ønske om at fastholde deres nye forbindelser, fx i form af lukkede Facebook-grupper og caféarrangementer på tværs af grupper. Det kan derfor overvejes, om der skal tænkes i lignende tiltag til at imødekomme deltagernes fortsatte lyst til læring.

FRAFALDSÅRSAGER

Det anbefales, at Forældre i Fokus forbliver nysgerrige på frafaldsårsager, da der herigennem kan etableres vigtig viden til kommende forløb.

På nuværende tidspunkt er der i netværksgrupperne en høj deltagelsesfrekvens. 90 pct. af deltagerne har mere end 70 pct. fremmøde, og årsagerne til fravær er naturlige såsom sygdom eller arbejde. I forbindelse med et nystartet forløb er det imidlertid erfaret, at en deltager, der selv har ytret ønske om – og er blevet screenet og visiteret til – deltagelse, er udeblevet fra gruppens første møder. Det anbefales, at projektet forholder sig nysgerrigt til tilfælde som dette, da der herigennem kan etableres vigtig viden til at mindske fravær og frafald i forbindelse med kommende forløb.

FORANKRING

Det anbefales, at Forældre i Fokus påbegynder et målrettet arbejde for forankring og en mulig skalering af indsatsen sideløbende med konceptudviklingen.

Midtvejsevalueringen peger i retning af en stor værdiskabelse af netværksgruppeforløbene. Således er det relevant allerede nu at påbegynde arbejdet med forankring af indsatsen. I denne forbindelse vil væsentlige spørgsmål fx være: Hvilke elementer er nødvendige i konceptet, hvis indsatsen skal forankres? Har ForældreLANDSforeningen fx den økonomiske, ledelsesmæssige og organisatoriske kapacitet til at drive indsatsen videre? Vil facilitatorrollen kunne varetages af frivillige, og hvilke særlige kompetencer kræver facilitatorrollen?

”Jeg tænkte: ‘YES! Endelig bliver der lavet sådan nogle grupper’. Fordi det er en ret vigtig ting, at folk også har mulighed for at dele nogle erfaringer og få nogle værktøjer, de kan bruge i det daglige. Godt nok har FBU et forældrekompetencekursus en gang om året over en weekend, men der er man ret mange forsamlet, så det er begrænset, hvor meget man får snakket med hinanden”

- deltager i Forældre i Fokus

INFORMATION OM PUBLIKATIONEN

Udarbejdet i 2021 af SocialRespons for ForældreLANDSforeningen

 SocialRespons

SocialRespons er en analysevirksomhed, som leverer undersøgelser, projektudvikling, evaluering og rådgivning indenfor det sociale område. SocialRespons er specialiseret i inddragelse af målgrupper og medarbejdere samt anvendte evalueringer. Publikationen kan frit citeres med angivelse af kilden. Ved gengivelse af publikationen modtages produktet gerne af SocialRespons.

www.socialrespons.dk

Forældre i Fokus er støttet af:

VELUX FONDEN

